

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สนง.คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มธ. สาขาสังคมศาสตร์ กองบริหารการวิจัย โทร.1804 (สุพรรณ)

ที่ อว 67.04.2/(ECSo)ว.389 วันที่ 13 พฤษภาคม 2568

เรื่อง โครงการวิจัยในคนที่เข้าข่ายการพิจารณาแบบยกเว้น (Exemption Review) ของคณะกรรมการ
จริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์

เรียน คณบดี / ผู้อำนวยการสำนัก / สถาบัน / วิทยาลัย/ สำนักงาน / เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ สังกัด วันที่ 21 พฤศจิกายน 2566 และอาศัยมติการประชุม คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ ในการประชุมครั้งที่ 2/2568 เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2568 มีมติให้ออกบันทึกข้อความ เพื่อแจ้งลักษณะของโครงการวิจัยที่ เข้าข่ายการพิจารณาแบบยกเว้น (Exemption Review) ของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ ทั้งนี้ เพื่อให้การตรวจสอบโครงการวิจัยต่าง ๆ ที่เข้าข่าย โครงการวิจัยในคน ของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สอดคล้องกับแนวทางการวิจัยในคนของประเทศและนานาชาติ โดยโครงการวิจัยที่เข้า ข่ายการพิจารณาแบบยกเว้น มีลักษณะดังนี้

1. งานวิจัยด้านการศึกษา โดยต้องเป็นโครงการวิจัยที่ดำเนินการในสถาบันการศึกษาที่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอนตามปกติและงานวิจัยยุทธศาสตร์ใหม่ทางการศึกษาตามนโยบาย ของสถาบัน เช่น วิจัยการปรับวิธีการซึ่งจะต้องใช้กับนักเรียน นักศึกษาทั้งชั้นปี อาจจะเปรียบเทียบคะแนน หรือ ประสิทธิภาพของนักเรียนนักศึกษาทั้งชั้นปีในรายวิชาใดวิชาหนึ่งที่ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน การประเมินหลักสูตร การประกันคุณภาพการศึกษา โดยข้อมูลที่เก็บนั้นไม่สามารถเชื่อมโยงถึงผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นรายบุคคล และ รายงานผลเป็นข้อมูลโดยภาพรวม

2. งานวิจัยประยุกต์วิธีประเมินการศึกษาในด้าน Cognitive, Diagnostic, Aptitude, Achievement งานวิจัยสำรวจความคิดเห็นในวงกว้าง หรือการเฝ้าสังเกตพฤติกรรมในที่สาธารณะ (รวมทั้งการบันทึกภาพหรือเสียง) งานวิจัยจะได้รับการพิจารณาแบบยกเว้น มีลักษณะดังนี้

2.1 การเก็บข้อมูลและข้อมูลที่ได้ไม่เกี่ยวข้องหรือบ่งชี้ถึงตัวบุคคล หรือ

2.2 ขั้นตอนการวิจัยและผลที่ได้ไม่เป็นเหตุให้ผู้เข้ารับการวิจัย หรือบุคคลใดเสี่ยงต่อการถูก ดำเนินคดีทั้งอาญาและแพ่ง หรือมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ หรือทำให้เสียโอกาสใน การศึกษาต่อ การจ้างงาน หรือเสี่ยงชื่อเสียง

- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแทรกแซงพฤติกรรมด้วยวิธีที่ไม่สุ่มเสี่ยง (ใช้ระยะเวลาสั้น ไม่อันตราย ไม่เจ็บปวด ไม่มีการรุกร้าร่างกาย มีโอกาสน้อยที่เกิดผลกระทระยะยาว) อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้
 - 2.4 การเก็บข้อมูลในผู้ใหญ่โดยการตอบสนองด้วยวาจาหรือการเขียนคำตอบ หรือการบันทึกเสียง หรือภาพเคลื่อนไหว ซึ่งผู้เข้ารับการวิจัยตกลงที่จะให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการทดสอบหรือการเก็บข้อมูล และต้องมีเงื่อนไขอย่างน้อยหนึ่งข้อดังต่อไปนี้
 - 2.4.1 การเก็บข้อมูลและข้อมูลที่ได้ไม่เกี่ยวข้องหรือบ่งชี้ถึงตัวบุคคล หรือ
 - 2.4.2 ขั้นตอนการวิจัยและผลที่ได้ไม่เป็นเหตุให้ผู้เข้ารับการวิจัย หรือบุคคลใดเสี่ยงต่อการถูกดำเนินคดีทั้งอาญาและแพ่ง หรือมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ หรือทำให้เสียโอกาสในการศึกษาต่อ การจ้างงาน หรือเสียชื่อเสียง
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแทรกแซงพฤติกรรมด้วยวิธีที่ไม่สุ่มเสี่ยง ที่ทดสอบในช่วงเวลาสั้น ๆ ไม่เสี่ยงอันตราย ไม่ทำให้เกิดความเจ็บปวด ไม่มีการรุกร้าร่างกาย หรือส่งผลเสียต่อผู้เข้ารับการวิจัยในระยะยาว หรือไม่ทำให้เกิดการต่อต้านหรือ รู้สึกอับอาย ตัวอย่างการวิจัยลักษณะนี้ เช่น การทดสอบเกมออนไลน์ การเล่นเกมปริศนาขณะมีเสียงรบกวน เป็นต้น
- 2.6 งานวิจัยที่อาสาสมัครได้รับแจ้งล่วงหน้าแล้วว่าอาจมีการปกปิดหรือทำให้ไม่ทราบวัตถุประสงค์หรือวิธีการทดสอบที่แท้จริง และอาสาสมัครตกลงใจที่จะเข้าร่วม
- 2.7 งานวิจัยที่ใช้ชุดข้อมูลที่สามารถระบุตัวตนได้ ซึ่งเก็บไว้และไม่จำเป็นต้องขอความยินยอมหากเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้
 - 2.7.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ที่สามารถระบุตัวตนแต่เป็นข้อมูลที่สาธารณชนเข้าถึงได้
 - 2.7.2 งานวิจัยที่กระทำโดยหน่วยงานรัฐบาลหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้ใช้ข้อมูลในฐานอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐบาลที่เก็บไว้โดยวัตถุประสงค์อื่น ซึ่งไม่ใช่การวิจัย และเป็นไปตามหลักกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องในการรักษาความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูล (ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 มาตรา 24(1) และมาตรา 26 (5) (ง))
 - 2.7.3 งานวิจัยที่ใช้ข้อมูลที่มีการเผยแพร่ ซึ่งสาธารณชนเข้าถึงได้โดยทั่วไป เช่น ข้อมูลที่เผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ ทั้งนี้ข้อมูลที่ใช้ต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และไม่ขัดกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2560
- 2.8 งานวิจัยหรือโครงการสาธิต ที่ดำเนินการหรือสนับสนุนโดยหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรที่ได้รับมอบหมายจากรัฐ หรือหน่วยงานย่อยที่ได้รับการมอบหมายจากหน่วยงานข้างต้น เพื่อแสวงหาแนวทางใหม่ในการปรับเปลี่ยนองค์กร หรือพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพโดยไม่กระทบข้อมูลส่วนบุคคลและไม่ขัดต่อกฎหมาย

2.9 งานวิจัยเกี่ยวกับรสชาติ คุณภาพของอาหารและความพึงพอใจของผู้บริโภคในภาพรวม โดยอาหารที่นำมาทดสอบต้องปลอดภัย และไม่มีส่วนประกอบของสารเคมี หรือสารพิษที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อม และส่วนประกอบมีปริมาณสารอาหารได้มาตรฐานตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ทั้งนี้ จะต้องเป็นงานวิจัยที่ไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 2.9.1 มีการเก็บข้อมูลจากบุคคลที่เป็นกลุ่มเปราะบาง
- 2.9.2 มีการเก็บข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือบ่งชี้ถึงตัวบุคคล
- 2.9.3 ขั้นตอนการวิจัยและผลที่ได้ เป็นเหตุให้อาสาสมัครหรือบุคคลใดเสี่ยงถูกจับ ถูกปรับ ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมายหรือต้องรับโทษทั้งอาญาและแพ่ง หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพทางเศรษฐกิจ โอกาสทางการศึกษา อาชีพ สุขภาพ สิทธิสวัสดิการ อันพึงได้ หรือชื่อเสียงของบุคคล
- 2.9.4 เป็นงานวิจัยที่มีข้อคำถามส่งผลกระทบต่อทางจิตใจ หรือเป็นเรื่องส่วนตัวที่อ่อนไหว ซึ่งผู้ให้ข้อมูล/อาสาสมัครไม่ประสงค์จะเปิดเผย
- 2.9.5 กระบวนการวิจัยส่งผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวและความลับของเจ้าของข้อมูล (ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 มาตรา 24 (1) และ มาตรา 26 (5) (ง)) หรือขัดกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2560

3. โครงการวิจัยที่ไม่เข้าเกณฑ์ที่จะสามารถรับการพิจารณาแบบยกเว้นตามบันทึกข้อความนี้ แต่เป็นโครงการวิจัยที่มีความเสี่ยงต่ออาสาสมัครไม่เกินความเสี่ยงเล็กน้อย อาจให้การพิจารณาแบบเร่งด่วนได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดประชาสัมพันธ์เรื่องดังกล่าว ไปยังผู้ที่สนใจ เพื่อให้การตรวจสอบโครงการวิจัยต่าง ๆ ที่เข้าข่ายโครงการวิจัยในคน ของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สอดคล้องกับแนวทางการวิจัยในคนของประเทศและนานาชาติ จักขอขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ อนุณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
สาขาสังคมศาสตร์